

De monniken zijn al eeuwenlang verdwenen uit het Munnikenland, maar de meditatieve sfeer van rust en ruimte is gebleven. Stap op de fiets en laat je hoofd leegwaaien op de dijken van dit natte land.

DE ROUTE:

BEGIN- EN EINDPUNT:

Fietsrouteknooppunt 5 aan de Waaldijk in Brakel. Kom je met de auto? Die kun je parkeren op de P-plaats van het autoveer onder aan de Veerdam in Brakel. Fietsrouteknooppunt 5 is boven aan de Veerdam.

DICHTSTBIJZIJNDE OV-PUNT: Bushalte Burg. Posweg/Flegelstraat in Brakel (buslijn 49 Arriva), 2 minuten van het beginpunt.

AFSTAND: We geven twee opties voor de route: een rondje Munnikenland van 17 kilometer en een iets langere route van 23 kilometer. De route splitst bij knooppunt 22. Je kunt de fietstocht naar eigen inzicht nog verder uitbreiden via het knooppuntennetwerk.

NB: Het fietsroutenetwerk is recent aangepast. De nummers op de kaart (rechts) komen overeen met de nieuwe knooppunten. Op een enkel informatiebord onderweg kan de oude situatie nog vermeld staan.

Vanaf knooppunt 5 fiets je over de Waaldijk naar knooppunt 20, met de rivier aan je rechterhand. Vlak voor knooppunt 20 zie je binnendijks de **Batterij onder Brakel (1)** liggen, ooit gebouwd als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Samen met Batterij onder Poederoijen schermde Brakel het westen van de Bommelerwaard af voor vijandelijke legers. Achter de batterij liggen drie groepsschuilplaatsen uit de Eerste

Wereldoorlog, die recent gerestaureerd zijn – ook een bezoekje waard. Vanaf knooppunt 20 ga je verder naar knooppunt 23. Je fietst nu de Wakkere Dijk op, een pas aangelegde waterkering. Op de hoek heb je – richting noorden – een **prachtig uitzicht (2)** over de Brakelse Benedenwaarden. In deze uiterwaarden zie je de nevengeulen die gegraven zijn in het kader van het project Ruimte voor de Rivier. Een mooie bijkomstigheid is dat de natuur hierdoor ook alle ruimte krijgt. Vissen zoals rivierprik, snoekbaars, alver en elft komen hier voor voedsel, rust en om te paaien. In de uiterwaarden liggen glanshaverhooilanden: op het oog heel gewoon, maar dit hooiland herbergt bijzondere soorten zoals grote en kleine bevernel en karwijvarkenskervel. Vanaf deze plek zie je ook de contouren van Kasteel Munnikenland, dat hier ooit op een terp stond.

Bij knooppunt 23 volg je niet de route naar knooppunt 24, maar sla je rechtsaf de Schouwendijk op. Je rijdt nu dwars door het Munnikenland, een gebied dat je deelt met konikpaarden en rode geuzen (runderen). De grote grazers lopen vrij rond en zijn niet gevaarlijk – maar houd wel afstand. Aan je rechterhand ligt de **Munnikenlandse Kom (3)**: nieuwe natuur in ontwikkeling. Het rietmoeras bruist van het leven: in het voorjaar tref je hier vogels zoals bruine kiekendief, blauwborst en cetti's zanger. Iets verderop zie je links de **kleiputten (4)**

waaruit de grondstof voor de baksteen-industrie werd gewonnen. Nu is het de ideale habitat voor watervogels zoals fuut, knobbelzwaan en allerlei eenden. Fiets de weg helemaal af tot voorbij de parkeerplaats, dan kom je bij knooppunt 24: **Slot Loevestein (5)**, dat in de veertiende eeuw gebouwd werd door de gewelddadige ridder Dirc Loef van Horne. De meeste mensen kennen het vooral als het kasteel waaruit Hugo de Groot – in een boekenkist – wist te ontsnappen. Wil je de sfeer van vroeger proeven? Kijk dan op www.slotloevestein.nl voor de openingstijden. Een aanrader voor een weekendje Munnikenland: je kunt overnachten in de Commandeurswoning of in het

© 2006, DIENST VOOR HET KADASTER EN OPENBARE REGISTER, APeldoorn

TEKST: DANNIE BENDERS & BAS POPKEMA, BEELD: SIEBE SWART / HOLLANDE HOOGTE, HANNIE LOZASSE / BUITENBEELD

Soldatenhuisje van de vesting. Vanaf Loevestein volg je de route naar knooppunt 23. Op de plek waar je bij de rivier komt, zijn de contouren van de **Munnikenhof (6)** zichtbaar, een kloosterboerderij die hier in de dertiende eeuw werd gebouwd door monniken. Ze vertrokken nog geen eeuw later, maar hun naam bleef: Monclandt, later Munnikenland. Over de Maaskade fiets je langs de **Afgedamde Maas (7)**. Vroeger kwamen Maas en Waal even verderop, bij Slot Loevestein, uit in de Merwede. Die samenloop van rivieren leidde nogal eens tot wateroverlast. Daarom is deze Maasloop afgedamd. De Maas loopt nu via de Bergse Maas naar de Amer,

die weer in de Biesbosch uitkomt. Leuk detail: de Afgedamde Maas dient als drinkwaterbron voor Dunea. Het water wordt via een pompstation naast Batterij onder Brakel opgepompt en helemaal naar de duinen in Zuid-Holland getransporteerd. Vanaf knooppunt 23 trap je verder naar knooppunt 22. Hier kun je kiezen voor een korte of lange terugweg naar Brakel. Voor de korte route neem je het fietspad naast de Nieuwendijk, dat terugloopt naar knooppunt 20. Je komt dan weer uit bij Batterij onder Brakel, vanwaar je naar het startpunt bij knooppunt 5 fietst. Kies je voor de langere route, ga dan

vanaf knooppunt 22 verder naar 21 en vervolgens naar 19. Tussen deze twee knooppunten ligt **Batterij onder Poederoijen (8)**, een kopie van de batterij die je bij Brakel gezien hebt. Vanaf 19 fiets je via knooppunt 6 met een ruime bocht terug naar knooppunt 5.

Tip!

Vanaf Slot Loevestein kun je met de veerpont een extra uitstapje maken naar de oude vestingstad Woudrichem, het bolwerk Fort Vuren of de handelsstad Gorinchem. Voor data en afvaartijden kijk je op www.vestingdriehoek.nl.